T091 ATĐ 3 (07) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q7-Tạp Uẩn-Luận về Thế Đệ Nhất Pháp

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 7 107

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA QUYEÅN 7

THEÁ ÑEÄ NHAÁT PHAÙP (Phaàn 6)

Toân giaû Taây Phöông duøng möôøi baûy phaàn phaân bieät boán phaùp naøy, nhö tuïng aáy noùi: "YÙ thuù döïa vaøo nhaân maø duyeân vôùi quaû, ñaúng löu-dò thuïc vaø lôïi ích thuø thaéng, Haønh töôùng-hai duyeân cuøng vôùi Tueä-Giôùi- Ñònh, taàm-töù cuøng caên-taâm-lui suït laø cuoái." Hoûi: Noaõn coù yù thöùc (ham thích) gì? Ñaùp: Tröôùc ñoù ñaõ tu taäp taát caû thieän caên, nghóa laø töø boá thí cho ñeán baûy xöù thieän, ñeàu ñem hoài höôùng cho giaûi thoaùt, laø yù thuù cuûa Noaõn. Hoûi: Noaõn döïa vaøo ñaâu maø khôûi? Ñaùp: Döïa vaøo ñònh cuûa ñòa mình. Hoûi: Noaõn laáy gì laøm nhaân? Ñaùp: Thieän caên cuøng loaïi cuûa ñòa mình töø kieáp tröôùc. Hoûi: Noaõn laáy gì laøm sôû duyeân? Ñaùp: Boán Thaùnh ñeá. Hoûi: Noaõn laáy gì laøm quaû? Ñaùp: Laáy Ñaûnh laøm quaû Só duïng (neân trong naêm quaû) gaàn nhaát. Hoûi: Noaõn laøm ñaúng löu cho phaùp naøo? Ñaùp: Thieän caên cuøng loaïi cuûa ñòa mình ôû ñôøi sau. Hoûi: Noaõn laøm dò thuïc cho phaùp naøo? Ñaùp: Naêm uaån cuûa coõi Saéc. Hoûi: Thuaän quyeát traïch phaàn, cuõng coù theå loái keùo Chuùng ñoàng phaàn hay khoâng? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi laø khoâng coù theå. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì chaùn ngaùn rôøi xa quaû baùo, nghóa laø thieän caên naøy chaùn ngaùn rôøi xa caùc quaû baùo ñoái vôùi Chuùng ñoàng phaàn, chæ coù theå troøn veïn chöù khoâng coù theå loâi keùo. Coù ngöôøi noùi cuõng coù theå, nghóa laø thieän caên naøy tuy chaùn ngaùn

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 7 108 tôøi boû quaû baùo, maø coù theå loâi keùo, tuøy thuaän vôùi Thaùnh ñaïo. Quaû cuûa

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 7 109

Chuùng ñoàng phaàn, nghóa laø phaùp naøy ñaõ daãn ñeán quaû cuûa Chuùng ñoàng phaàn, taêng theâm maïnh meõ, vi dieäu thuø thaéng, khoâng coù tai hoïa baát ngôø, thuaän vôùi thieän phaåm thuø thaéng. Hoûi: Noaõn coù lôïi ích thuø thaéng gì? Ñaùp: Coù theå laøm nhaân quyeát ñònh cho Nieát-baøn. Coù ngöôøi noùi ñaït ñöôïc Noaõn

thì chaéc chaén khoâng ñoaïn maát thieän caên. Hoûi: Noaõn coù maáy haønh töôùng? Ñaùp: Möôøi saùu haønh töôùng. Hoûi: Noaõn laø teân goïi cuûa duyeân hay laø nghóa cuûa duyeân? Ñaùp: Teân goïi vaø nghóa ñeàu laø duyeân. Hoûi: Noaõn laø do Vaên maø thaønh hay do Tö maø thaønh, hay laø do Tu maø thaønh? Ñaùp: Chæ do Tu maø thaønh. Hoûi: Noaõn laø heä thuoäc coõi Duïc, heä thuoäc coõi Saéc hay laø heä thuoäc coõi Voâ saéc? Ñaùp: Chæ heä thuoäc coõi Saéc. Hoûi: Noaõn laø thuoäc veà Ñònh, hay laø khoâng thuoäc veà Ñònh? Ñaùp: Chæ thuoäc veà Ñònh. Hoûi: Noaõn laø coù taàm-coù töù, laø khoâng coù taàm-chæ coù töù, hay laø khoâng coù taàm-khoâng coù töù? Ñaùp: Coù ñuû caû ba loaïi. Hoûi: Noaõn laø töông öng vôùi Laïc caên, laø töông öng vôùi Hyû caên, hay laø töông öng vôùi Xaû caên? Ñaùp: Töông öng vôùi ba caên. Hoûi: Noaõn laø neân taâm hay laø nhieàu taâm? Ñaùp: Nhieàu taâm. Hoûi: Noaõn laø coù theå lui suït, hay laø khoâng theå lui suït? Ñaùp: Coù theå lui suït. YÙ thuù cuûa Ñaûnh, nghóa laø töø boá thí cho ñeán quaû cuûa Noaõn, laáy Nhaãn laøm quaû Só duïng gaàn nhaát. Lôïi ích thuø thaéng laø khoâng ñoaïn maát thieän caên. Coù ngöôøi noùi cuõng khoâng gaây ra nghieäp voâ giaùn, coøn laïi nhö Noaõn ñaõ noùi. YÙ thuù cuûa Nhaãn, nghóa laø töø boá thí cho ñeán quaû cuûa Ñaûnh, laáy Theá ñeä nhaát phaùp laøm quaû Só duïng gaàn nhaát. Lôïi ích thuø thaéng laø khoâng lui suït, khoâng gaây ra nghieäp voâ giaùn, khoâng rôi vaøo neõo aùc. Coù ngöôøi noùi cuõng khoâng chaáp Ngaõ, coøn laïi nhö Ñaûnh ñaõ noùi. YÙ thuù cuûa Theá ñeä nhaát phaùp, nghóa laø töø boá thí cho ñeán sôû duyeân cuûa Nhaãn chæ laø quaû cuûa khoå ñeá, laáy Khoå phaùp trí nhaãn laøm quaû Só duïng

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 7 110

gaàn nhaát. Lôïi ích thuø thaéng laø laøm ñaúng voâ giaùn tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Haønh töôùng laø boán haønh töôùng cuûa Khoå ñeá. Neân taâm hay nhieàu taâm, neân noùi laø neân taâm. Coøn laïi nhö Nhaãn ñaõ noùi. Ban ñaàu Noaõn duyeân vôùi ba Ñeá, Phaùp nieäm truù hieän taïi tu vò lai; tu boán nieäm truù, neân haønh töôùng hieän taïi tu vò lai, tu boán haønh töôùng ñeàu laø tu ñoàng loaïi, khoâng phaûi laø tu khoâng ñoàng loaïi. Duyeân vôùi Dieät ñeá, Phaùp nieäm truù hieän taïi tu vò lai, cuõng chæ tu Phaùp nieäm truù, neân haønh töôùng hieän taïi tu vò lai, tu boán haønh töôùng cuõng laø tu ñoàng loaïi, khoâng phaûi laø tu khoâng ñoàng loaïi. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì khoâng phaûi ban ñaàu quaùn veà Uaån dieät nhöng coù theå tö duyeân vôùi uaån ñaïo, cho neân Noaõn ñöôïc taêng tröôûng. Duyeân vôùi ba Ñeá thuaän theo neân trong boán nieäm truù, hieän taïi tu vò lai, tu boán nieäm truù. Ñaây laø tu ñoàng loaïi, cuõng laø tu khoâng ñoàng loaïi, neân haønh töôùng hieän taïi tu vò lai, tu taát caû möôøi saùu haønh töôùng. Duyeân vôùi Dieät ñeá, Phaùp nieäm truù hieän taïi tu vò lai; tu boán nieäm truù, neân haønh töôùng hieän taïi tu vò lai, tu taát caû möôøi saùu haønh töôùng. Hoûi: Taïi sao ban ñaàu Noaõn chæ laø tu ñoàng loaïi chöù khoâng phaûi laø tu khoâng ñoàng loaïi, Noaõn taêng tröôûng thì coù theå tu ñoàng loaïi vaø khoâng ñoàng loaïi? Ñaùp: Bôûi vì ban ñaàu Noaõn chöa heà ñaït ñöôïc chuûng taùnh, môùi hoïc quaùn veà Ñeá cho neân chæ coù tu ñoàng loaïi; sau ñoù Noaõn taêng tröôûng ñaõ töøng ñaït ñöôïc chuûng taùnh, luyeneä taäp xuyeân suoát quaùn veà Ñeá, cho neân tu ñoàng loaïi cuõng laø

khoâng ñoàng loaïi. Ban ñaàu Ñaûnh duyeân vôùi boán ñeá, Phaùp nieäm truù hieän taïi tu vò lai; tu boán nieäm truù, neân haønh töôùng hieän taïi tu vò lai, tu taát caû möôøi saùu haønh töôùng. Noaõn taêng tröôûng duyeân vôùi ba Ñeá thuaän theo neân trong boán nieäm truù, hieän taïi tu vò lai; tu boán nieäm truù, neân haønh töôùng hieän taïi tu vò lai, tu taát caû möôøi saùu haønh töôùng. Duyeân vôùi Dieät ñeá, Phaùp nieäm truù hieän taïi tu vò lai; tu boán nieäm truù, neân haønh töôùng hieän taïi tu vò lai, tu taát caû möôøi saùu haønh töôùng. Nhaãn ban ñaàu vaø taêng tröôûng duyeân vôùi boán Ñeá, Phaùp nieäm truù hieän taïi tu vò lai; tu boán nieäm truù, neân haønh töôùng hieän taïi tu vò lai, tu taát caû möôøi saùu haønh töôùng. Hoûi: Taïi sao Nhaãn ban ñaàu vaø taêng tröôûng, ñeàu chæ coù Phaùp nieäm truù hieän taïi tu vò lai, Noaõn vaø Ñaûnh thì khoâng nhö vaäy? Ñaùp: Nhaãn gaàn vôùi hieán ñaïo, töông töï vôùi kieán ñaïo. Nhö trong kieán ñaïo, chæ phaùt khôûi Phaùp nieäm truù, Nhaãn cuõng nhö vaäy. Toân giaû Dieäu AÂm giaûi thích nhö vaäy: “Nhaãn ban ñaàu vaø Nhaãn taêng tröôûng, giaûi thích nhö Noaõn ban ñaàu vaø Noaõn taêng tröôûng, ñoái vôùi thieän caên cuûa coõi Saéc chöa heà ñaït cuûa chuûng taùnh, vaø ñaõ töøng ñaït ñöôïc

chuûng taùnh. Ñieàu aáy khoâng neân ñöa ra caùch noùi naøy: Boán thieän caên naøy, ñeàu laø do tu maø thaønh töïu thuoäc coõi Saéc, bôûi vì Nhaãn gaàn vôùi kieán ñaïo, nhö kieán ñaïo phaùt khôûi Phaùp nieäm truù.” Hoûi: Nhaãn taêng tröôûng thì taát caû moïi luùc ñeàu tu möôøi saùu haønh töôùng chaêng? Ñaùp: Khoâng phaûi nhö vaäy, coù luùc laø möôøi saùu, coù luùc laø möôøi hai, coù luùc möôøi taùm, coù luùc laø boán. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Nhö Nhö daàn daàn löôïc boû Ñeá ñaõ duyeân vaøo, nhö vaäy vaø nhö vaäy löôïc boû haønh töôùng cuûa tu, töø ñaây daàn daàn coù theå gaàn vôùi kieán ñaïo, gioáng nhö kieán ñaïo. Theá ñeä nhaát phaùp, Phaùp nieäm truù hieän taïi tu vò lai; tu boán nieäm truù, neân haønh töôùng hieän taïi ru vò lai, tu boán haønh töôùng chæ coù tu ñoàng loaïi, khoâng phaûi laø khoâng ñoàng loaïi. Hoûi: Theá ñeä nhaát phaùp ñaõ töøng ñaït ñöôïc chuûng taùnh, luyeän taäp xuyeân suoát veà quaùn Ñeá, vì sao chæ coù tu ñoàng loaïi chöù khoâng phaûi laø khaùc loaïi? Ñaùp: Theá ñeä nhaát phaùp chæ coù nhöõng haønh töôùng nhö vaäy môùi coù theå tu, chöù khoâng coù haønh töôùng naøo khaùc. Nhö ngöôøi chæ coù neân chieác aùo, bò cöôùp maát roài laïi khoâng coù gì coù theå cöôùp ñöôïc nöõa, ñieàu naøy cuõng nhö vaäy cho neân khoâng caàn phaûi hoûi. Laïi nöõa, Theá ñeä nhaát phaùp gaàn caïnh kieán ñaïo, gioáng nhö kieán ñaïo. Laïi nöõa, Theá ñeä nhaát phaùp môû baøy cöûa ngoõ kieán ñaïo, daãn daét phaùt sinh kieán ñaïo, gioáng nhö kieán ñaïo. Hoûi: Ban ñaàu Noaõn-Ñaûnh-Nhaõn ñoái vôùi boán Thaùnh ñeá, laø quaùn noái tieáp nhau hay laø khoâng noái tieáp nhau? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi laø noái tieáp nhau, nhö möôøi laêm taâm tröôùc sau trong kieán ñaïo, hieän quaùn noái tieáp nhau ñoái vôùi boán Thaùnh ñeá, phaùp naøy cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi laø khoâng noái tieáp nhau. Nghóa laø quaùn veà Khoå thaùnh ñeá thuoäc coõi Duïc roài, laäp töùc döøng laïi, sau ñoù phaùt khôûi gia haïnh, quaùn veà Khoå thaùnh ñeá thuoäc coõi Saéc-Voâ saéc roài, laïi laäp töùc ngöng nghæ, caùc Ñeá coøn laïi cuõng

nhö vaäy. Noùi nhö vaäy thì ñieàu naøy khoâng quyeát ñònh hoaëc laø quaùn noái tieáp nhau, hoaëc laø khoâng noái tieáp nhau, tuøy theo gia haïnh cuûa phaùp aáy coù theá maïnh maø chuyeån bieán. Hoûi: Nhö theá naøo laø taùc yù voâ giaùn, daãn daét phaùt khôûi phaùp Noaõn? Ñaùp: Ñònh thuoäc chuùng sinh, thaâu nhieáp haønh töôùng do Tu maø thaønh, coù chaùn ngaùn lìa xa-coù khao khaùt mong moûi, coù xaáu xa heøn moïn- coù suy nghó öa thích, taùc yù khoâng giaùn ñoaïn daãn daét phaùt khôûi Noaõn, Noaõn khoâng ngöøng daãn daét phaùt khôûi Ñaûnh, Ñaûnh khoâng ngöøng daãn daét phaùt khôûi Nhaãn, Nhaãn khoâng ngöøng daãn daét phaùt khôûi Theá ñeä nhaát phaùp.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 7 111

Hoûi: Ñaõ lìa duïc nhieãm thì coù theå nhö vaäy, chöa lìa duïc nhieãm thì nhö theá naøo? Ñaùp: Coõi Duïc cuõng coù töïa nhö taùc yù kia, thaâu nhieáp haønh töôùng do Tö maø thaønh, coù chaùn ngaùn lìa xa-coù khao khaùt mong moûi, coù xaáu xa heøn moïn-coù suy nghó öa thích, chöa lìa duïc nhieãm maø taùc yù naøy khoâng ngöøng daãn daét phaùt khôûi Noaõn; coøn laïi nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Tu phaùp Noaõn ñaày ñuû roài saép söûa ñeán luùc phaùt khôûi Ñaûnh, thì laäp töùc maïng chung, luùc aáy sinh trong ñôøi khaùc, laø laäp töùc phaùt khôûi Ñaûnh hay laø töø ban ñaàu maø phaùt khôûi? Ñaùp: Neáu gaëp baäc thaày saùng suoát thì tuøy theo baäc thaày maø phaùt khôûi. Noùi theo phaïm vi giôùi haïn thì coù theå phaùt khôûi Ñaûnh, neáu khoâng nhö vaäy thì trôû laïi töø ban ñaàu maø phaùt khôûi, nhöng coù theå nhanh choùng phaùt khôûi chöù khoâng nhö luùc môùi tu. Hoûi: Neáu sinh trong ñôøi khaùc laäp töùc phaùt khôûi Ñaûnh, thì töø taùc yù naøo khoâng giaùn ñoaïn maø phaùt khôûi? Ñaùp: Nhö luùc phaùt khôûi Noaõn voán coù taùc yù. Nhö noùi töø Noaõn maø phaùt khôûi Ñaûnh; töø Ñaûnh maø phaùt khôûi Nhaãn cuõng nhö vaäy. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao noùi Noaõn khoâng ngöøng phaùt khôûi Ñaûnh, Ñaûnh khoâng ngöøng phaùt khôûi Nhaãn? Ñaùp: Döïa vaøo trong neân thaân noái tieáp nhau phaùt khôûi maø ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, nhöng khoâng phaûi laø taát caû. Hoûi: Neáu luùc lui suït Noaõn roài trôû laïi sinh ra Noaõn, thì ñoù laø ñaït ñöôïc Noaõn luùc tröôùc ñaõ töøng ñaït ñöôïc hay sao? Ñaùp: Neân noùi laø khoâng coù theå tuøy theo nhö vaäy maø ñi qua, lui suït roài trôû laïi sinh ra, töùc laø nhö vaäy ñaõ ñi qua, thay ñoåi môùi laï maø ñaït ñöôïc. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì raát khoù ñaït ñöôïc, vì chöa luyeän taäp, vì duïng coâng môùi thaønh töïu. Nhö giôùi bieät giaûi thoaùt, tuøy theo nhö vaäy maø ñi qua, boû roài laïi thoï nhaän, ngay nôi aáy maø ñi qua, thay ñoåi môùi laï maø ñaït ñöôïc; ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Nhö noùi veà Noaõn; Ñaûnh cuõng nhö vaäy. Döïa vaøo tónh löï caên baûn maø phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh, cuõng chaéc chaén khoâng lui suït, bôûi vì ñaõ döïa vaøo Ñònh töï taïi kieân coá. Döïa vaøo Vò chí ñònh vaø tónh löï trung gian maø phaùt khôûi Noaõn-ñaûnh thì khoâng quyeát ñònh, bôûi vì coù theå lui suït. Hoûi: Phaàn vò cuûa Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn, döïa vaøo Haï phaùt sinh Trung, döïa vaøo Trung phaùt sinh Thöôïng, sau phaåm Trung Thöôïng coù phaùt khôûi Haï Trung hay khoâng? Ñaùp: Quyeát ñònh khoâng phaùt khôûi. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì ôû phaàn vò thaéng tieán ñoái vôùi phaùp tröôùc kia ñaõ ñaït ñöôïc khoâng coøn vui

möøng toân suøng nöõa. Hoûi: Phaùt khôûi Noaõn veà sau laø lìa nhieãm hay khoâng? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Khoâng thích lìa nhieãm. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì luùc aáy thaø raèng phaùt khôûi Ñaûnh, chöù khoâng thích phaùt khôûi veà tö duy coù baäc nhaát, huoáng laø Ñònh cuûa ñòa phía döôùi. Noùi nhö vaäy thì ñieàu naøy laø khoâng nhaát ñònh, neáu haønh giaû aáy töï bieát mình coù naêng löïc coù theå sinh ra Ñaûnh, thì laäp töùc phaùt khôûi Ñaûnh; neáu bieát laø khoâng coù naêng löïc coù theå sinh ra Ñaûnh, thì caàu mong lìa nhieãm. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì neáu ñöôïc lìa nhieãm thì seõ sinh vaøo choán toát ñeïp, lìa boû coõi phía döôùi. Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn..., chuûng loaïi nhieàu sai bieät, coù baûy möôi ba phaåm, söï vieäc aáy theá naøo? Nghóa laø ñoái vôùi nhieãm cuûa coõi Duïc voán coù lìa xa, coù möôøi phieàn naõo (phöôïc) voán coù laø neân, lìa xa neân phaåm nhieãm, cho ñeán lìa xa chín phaåm, goäp vôùi tröôùc laøm thaønh möôøi. Ñoái vôùi nhieãm cuûa tónh löï thöù nhaát, lìa xa neân phaåm cho ñeán chín phaåm laø chín; khoâng coù phieàn naõo voán coù naøo khaùc, chính laø thuoäc veà phaåm thöù möôøi cuûa coõi Duïc; phaàn vò sau cuõng nhö vaäy. Nhö vaäy cho ñeán ñoái vôùi nhieãm cuûa Voâ sôû höõu xöù, lìa xa neân phaåm cho ñeán chín phaåm laø chín; ñoái vôùi caùc phaàn vò naøy, ñaõ phaùt khôõi Noaõn-Ñaûnh..., coù baûy möôi ba chuûng loaïi sai bieät. Hoûi: Tuøy theo neân ñaõ phaùt khôûi, cuøng vôùi caùc loaïi ñaõ phaùt khôûi khaùc, laø neân hay laø khaùc? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi laø neân. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì sao laïi noùi laø baûy möôi ba chuûng loaïi sai bieät? Ñaùp: Theå tuy laø neân nhöng phaàn vò coù khaùc nhau. Döïa vaøo phaàn vò sai bieät, cho neân noùi nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi laø taát caû khaùc nhau, nghóa laø phieàn naõo voán ñaõ phaùt khôûi khaùc nhau, lìa xa neân phaåm phaùt khôûi khaùc nhau. Noùi roäng cho ñeán, lìa xa nhieãm thuoäc phaåm thöù chín cuûa Voâ sôû höõu xöù ñaõ phaùt khôûi khaùc nhau. Nhöng phieàn naõo voán coù, ñoái vôùi phieàn naõo voán coù ñaõ phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh... cuõng ñaït ñöôïc-cuõng thuoäc veà thaân, cuõng thaønh töïu-cuõng hieän taïi tröôùc maét; ñoái vôùi lìa xa phieàn naõo ñaõ phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh..., khoâng ñaït ñöôïc-khoâng thuoäc veà thaân, khoâng thaønh töïu-khoâng hieän taïi tröôùc maét. Lìa xa neân phaåm nhieãm cuûa coõi Duïc, ñoái vôùi lìa xa neân phaåm nhieãm cuûa coõi Duïc, ñaõ phaùt khôûi Noaõn- Ñaûnh..., cuõng ñaït ñöôïc-cuõng thuoäc veà thaân, cuõng thaønh töïu-cuõng hieän taïi tröôùc maét; ñoái vôùi phieàn naõo voán coù, ñaõ phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh..., ñaït ñöôïc maø khoâng thuoäc veà thaân, khoâng thaønh töïu-khoâng hieän taïi tröôùc

maét; ñoái vôùi nhöõng phaùt khôûi khaùc, khoâng ñaït ñöôïc-khoâng thuoäc veà thaân, khoâng thaønh töïu-khoâng hieän taïi tröôùc maét. Noùi roäng cho ñeán, lìa xa nhieãm thuoäc phaåm thöù chín cuûa Voâ sôû höõu xöù, ñoái vôùi Noaõn-Ñaûnh..., töï mình ñaõ phaùt khôûi, cuõng ñaït ñöôïc-cuõng thuoäc veà thaân, cuõng thaønh töïu-cuõng hieän taïi tröôùc maét; ñoái vôùi Noaõn-Ñaûnh... nôi khaùc ñaõ phaùt khôûi, ñaït ñöôïc maø khoâng thuoäc veà thaân, khoâng thaønh töïu-khoâng hieän taïi

tröôùc maét. Döïa vaøo tónh löï caên baûn, phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh thì thaân hieän taïi chaéc chaén tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì luùc aáy döïa vaøo Thaùnh ñaïo maø daãn daét Noaõn-Ñaûnh... döïa vaøo Vò chí ñònh vaø tónh löï trung gian, phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh..., ñieàu naøy thì khoâng nhaát ñònh. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì luùc aáy döïa vaøo Noaõn-Ñaûnh maø daãn daét Thaùnh ñaïo. Hoûi: Neáu döïa vaøo ñòa naøy, phaùt khôûi Thuaän quyeát traïch phaàn, thì döïa vaøo ñòa naøy maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh chaêng? Ñaùp: Coù ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Neáu döïa vaøo ñòa naøy maø phaùt khôûi Thuaän phaàn quyeát traïch, thì döïa vaøo ñòa naøy maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Noùi nhö vaäy thì ñieàu naøy laø khoâng nhaát ñònh, coù luùc thì döïa vaøo ñòa naøy, coù luùc laïi döïa vaøo ñòa khaùc. Coù luùc thì döïa vaøo ñòa naøy, nghóa laø chuûng taùnh Thanh vaên, hoaëc döïa vaøo Vò chí ñònh phaùt khôûi Noaõn, thì döïa vaøo ñòa naøy phaùt khôûi Ñaûnh-Nhaãn-Theá ñeä nhaát phaùp maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, cho ñeán neáu döïa vaøo tónh löï thöù tö phaùt khôûi Noaõn, thì döïa vaøo ñòa naøy phaùt khôûi Ñaûnh-Nhaãn-Theá ñeä nhaát phaùp maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Coù luùc laïi döïa vaøo ñòa khaùc, nghóa laø chuûng taùnh Thanh vaên, neáu döïa vaøo Vò chí ñònh phaùt khôûi Noaõn, thì luùc aáy döïa vaøo tónh löï thöù nhaát phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh; cho ñeán tónh löï thöù tö cuõng nhö vaäy. Neáu döïa vaøo Vò chí ñònh phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh, thì luùc aáy döïa vaøo tónh löï thöù nhaát phaùt khôûi Ñaûnh-Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh; cho ñeán tónh löï thöù tu cuõng nhö vaäy. Neáu döïa vaøo Vò chí ñònh phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn, thì luùc aáy döïa vaøo tónh löï thöù nhaát phaùt khôûi Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh; cho ñeán tónh löï thöù tö cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi neáu döïa vaøo Vò chí ñònh phaùt khôûi Noaõn, thì luùc aáy döïa vaøo tónh löï thöù nhaát phaùt khôûi Ñaûnh-Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh; cho ñeán tónh löï thöù tö cuõng nhö vaäy. Neáu döïa vaøo Vò chí ñònh phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh, thì luùc aáy döïa vaøo tónh löï thöù nhaát phaùt khôûi Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh;

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 7 114

cho ñeán tónh löï thöù tö cuõng nhö vaäy. Neáu döïa vaøo Vò chí ñònh phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn, thì luùc aáy döïa vaøo tónh löï thöù nhaát phaùt khôûi Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh; cho ñeán tónh löï thöù tö cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi neáu döïa vaøo Vò chí ñònh phaùt khôûi Noaõn, thì luùc aáy döïa vaøo tónh löï thöù nhaát phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh; cho ñeán tónh löï thöù tö cuõng nhö vaäy. Neáu döïa vaøo Vò chí ñònh phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh, thì luùc aáy döïa vaøo tónh löï thöù nhaát phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh; cho ñeán tónh löï thöù tö cuõng nhö vaäy. Neáu döïa vaøo Vò chí ñònh phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn, thì luùc aáy döïa vaøo tónh löï thöù nhaát phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp, tieán vaøo

Chaùnh taùnh ly sinh; cho ñeán tónh löï thöù tö cuõng nhö vaäy. Hoûi: Thuaän quyeát traïch phaàn, sau phaåm Trung Thöôïng khoâng phaùt khôûi Haï Trung, taïi sao baáy giôø ñöa ra caùch noùi nhö vaäy? Ñaùp: Bôûi vì cuøng ñòa thì khoâng phaùt khôûi, khaùc ñòa thì coù theå phaùt khôûi, nhö vaäy ñeàu noùi veà chuûng taùnh Thanh vaên. Hoûi: Boà-taùt nhö theá naøo? Ñaùp: Coù ngöôøi giaûi thích nhö vaäy: Neáu Boà-taùt döïa vaøo Vò chí ñònh phaùt khôûi Noaõn. Thì döïa vaøo tónh löï thöù nhaát cho ñeán tónh löï thöù ba phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn, döïa vaøo tónh löï thöù tö phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh- Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Neáu döïa vaøo Vò chí ñònh phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh, thì döïa vaøo tónh löï thöù nhaát cho ñeán tónh löï thöù ba phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn, döïa vaøo tónh löï thöù tu phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Neáu döïa vaøo Vò chí ñònh phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn, thì döïa vaøo tónh löï thöù nhaát cho ñeán tónh löï thöù ba cuõng phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn, döïa vaøo tónh löï thöù tö phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Hoûi: Thuaän quyeát traïch phaàn, sau phaåm Trung Thöôïng khoâng phaùt khôûi Haï Trung, taïi sao baáy giôø ñöa ra caùch noùi nhö vaäy? Ñaùp: Bôûi vì cuøng ñòa thì khoâng phaùt khôûi, khaùc ñòa thì coù theå phaùt khôûi. Coù ngöôøi noùi Thanh vaên khoâng phaùt khôûi; Boà-taùt coù theå phaùt khôûi. Coù ngöôøi khaùc vì lìa xa sai laàm nhö vaäy, ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Boà-taùt hoaëc döïa vaøo Vò chí ñònh phaùt khôûi Noaõn, cho ñeán tónh löï thöù tö cuõng nhö vaäy; Boà-taùt hoaëc döïa vaøo Vò chí ñònh phaùt khôûi Noaõn, cho ñeán tónh löï thöù tö cuõng nhö vaäy; hoaëc döïa vaøo Vò chí ñònh phaùt khôûi Ñaûnh, cho ñeán tónh löï thöù tö cuõng nhö vaäy; hoaëc döïa vaøo Vò chí ñònh phaùt khôûi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 7 115

Nhaãn, cho ñeán tónh löï thöù tö cuõng nhö vaäy; töùc laø döïa vaøo tónh löï thöù tö phaùt khôûi Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Noùi nhö vaäy thì Boà-taùt chæ döïa vaøo tónh löï thöù tö, phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì taát caû coâng ñöùc thuø thaéng cuûa Boà-taùt, chæ döïa vaøo tónh löï thöù tö daãn daét maø phaùt khôûi, nghóa laø töø quaùn baát tònh cho ñeán Voâ sinh trí. Hoûi: Ñoäc giaùc nhö theá naøo? Ñaùp: Laân giaùc duï cho Ñoäc giaùc, nhö noùi veà Boà-taùt; Boä haønh Ñoäc giaùc khoâng nhaát ñònh, nhö noùi veà Thanh vaên. Hoûi: Boà-taùt xöa trong ñôøi khaùc, ñaõ töøng phaùt khôûi thieän caên Thuaän quyeát traïch phaàn phaûi khoâng? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai traùi? Neáu ñaõ töøng phaùt khôûi thì taïi sao noùi raèng: Taát caû thieän caên thuø thaéng cuûa Boà-taùt, ñoù laø töø quaùn baát tònh cho ñeán Voâ sinh trí, ñeàu cuøng ñaït ñöôïc. Neáu khoâng phaùt khôûi, trong chín möôi moát kieáp Boà-taùt khoâng rôi vaøo neõo aùc, thì nhôø uy löïc cuûa ai vaäy? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Boà-taùt xöa trong ñôøi khaùc, ñaõ töøng phaùt khôûi Thuaän quyeát traïch phaàn, nhôø vaøo söùc maïnh cuûa Nhaãn, trong chín möôi moát kieáp khoâng rôi vaøo neõo aùc. Hoûi: taïi sao noùi raèng: Thieän caên cuûa Boà-taùt ñeàu ñaït ñöôïc cuøng neân luùc? Ñaùp:

Xöa ñaõ phaùt khôûi, laø chuûng taùnh khaùc chöù khoâng phaûi chuûng taùnh cuûa mình. Ñaït ñöôïc cuûng neân luùc, laø noùi ñeán chuûng taùnh cuûa mình, cho neân khoâng traùi ngöôïc nhau. Coù ngöôøi noùi laø khoâng phaùt khôûi. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì thieän caên cuûa Boà-taùt khoâng traûi qua ñôøi kieáp maø döôùi coäi Boà-ñeà ñaït ñöôïc cuøng neân luùc. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì Boà-taùt trong chín möôi moát kieáp khoâng rôi vaøo neõo aùc, laø söùc maïnh cuûa ai vaäy? Ñaùp: Coù naêng löïc ngaên chaën neõo aùc, khoâng caàn phaûi nhôø vaø Thuaän quyeát traïch phaàn. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì hoaëc laø Thí- hoaëc laø Giôùi, hoaëc laø Vaên-hoaëc laø Tö, hoaëc laø Noaõn-hoaëc laø Ñaûnh, coù naêng löïc ngaên chaën neõo aùc. Neáu ngöôøi ñoän caên thì ñaït ñöôïc Nhaãn môùi coù naêng löïc. Nhöng caùc Boà-taùt luùc thöïc haønh neân haïnh Thí, cuõng thaâu nhieáp caû Giôùi-Tueä; luùc thöïc haønh neân haïnh Giôùi, cuõng thaâu nhieáp caû Thí-Tueä; luùc thöïc haønh neân haïnh Tueä, cuõng thaâu nhieáp caû Thí vaø Giôùi. Nhôø vaäy coù naêng löïc ngaên chaën neõo aùc cuûa Na-döõu-ña, huoáng laø ba neõo aùc maø khoâng coù theå ngaên chaën ñöôïc ö? Noùi nhö vaäy thì taát caû thieän caên thuø thaéng cuûa Boà-taùt, ñoù laø töø quaùn baát tònh cho ñeán Voâ sinh trí, ñeàu laø trong ñôøi naøy döïa vaøo tónh löï thöù tö cuøng luùc daãn daét phaùt khôûi, haõy coøn

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 7 116

khoâng phaûi laø phaàn vò naøo khaùc cuûa ñôøi naøy, huoáng laø ñôøi tröôùc ö? Laân giaùc duï cho Ñoäc giaùc cuõng nhö vaäy. Thieän caên cuûa Boä haønh Ñoäc giaùc khoâng nhaát ñònh, nhö noùi veà Thanh vaên. Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp, ñeàu coù saùu loaïi chuûng taùnh sai bieät, ñoù laø chuûng taùnh lui suït-tö duy phaùp-hoä trì phaùp-chuûng taùnh truù trong phaùp-coù theå hieåu roõ phaùp vaø baát ñoäng ñoái vôùi phaùp. Trong naøy chuyeån bieán Noaõn cuûa chuûng taùnh lui suït phaùp phaùt khôûi Noaõn cuûa chuûng taùnh tö duy phaùp, cho ñeán chuyeån bieán Noaõn cuûa chuûng taùnh coù theå hieãu roõ phaùp, phaùt khôûi Noaõn cuûa chuûng taùnh baát ñoäng ñoái vôùi phaùp; chuyeån bieán Noaõn cuûa chuûng taùnh Thanh vaên, phaùt khôûi Noaõn cuûa chuûng taùnh Ñoäc giaùc hoaëc laø chuûng taùnh Phaät, chuyeån bieán Noaõn cuûa chuûng taùnh Ñoäc giaùc, phaùt khôûi Noaõn cuûa chuûng taùnh Phaät hoaëc laø chuûng taùnh Thanh vaên, nhöng Noaõn cuûa chuûng taùnh Phaät thì chaéc chaén khoâng theå naøo chuyeån bieán. Nhö noùi veà Noaõn; noùi veà Ñaûnh cuõng nhö vaäy. Chuyeån bieán Nhaãn cuûa chuûng taùnh Thanh vaên, phaùt khôûi Nhaãn cuûa chuûng taùnh Ñoäc giaùc nhöng khoâng phaûi laø chuyeån bieán Nhaãn cuûa chuûng taùnh Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc, maø coù theå phaùt khôûi Nhaãn cuûa chuûng taùnh Phaät. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Nhaãn xa caùch neõo aùc, Boà- taùt phaùt nguyeän sinh vaøo neõo aùc. Cuõng khoâng phaûi laø chuyeån bieán Nhaãn cuûa chuûng taùnh Ñoäc giaùc, maø coù theå phaùt khôûi Nhaãn cuûa chuûng taùnh Thanh vaên. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Nhaãn khoâng lui suït. Coù ngöôøi noùi chuyeån bieán Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn cuûa chuûng taùnh Thanh vaên, coù theå phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn cuûa chuûng taùnh Ñoäc giaùc. Neáu phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh cuûa chuûng taùnh Ñoäc giaùc, thì cuõng khoâng theå naøo phaùt khôûi Noaõn-Ñaûnh cuûa caùc Thöøa khaùc.

Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì thieän caên cuûa Ñoäc giaùc, baét ñaàu töø quaùn baát tònh cho ñeán Voâ sinh trí, ñeàu cuøng luùc ñaït ñöôïc. Lôøi bình xeùt: Ngöôøi aáy khoâng neân noùi nhö vaäy. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì thieän caên cuûa Chuûng taùnh Laân giaùc duï cho Ñoäc giaùc tuy cuøng luùc ñaït ñöôïc, nhöng chuûng taùnh cuûa Boä haønh Ñoäc giaùc thì khoâng nhaát ñònh, nhö noùi veà chuûng taùnh Thanh vaên. Vì vaäy Theá ñeä nhaát phaùp ñoái vôùi saùu loaïi chuûng taùnh, vaø chuûng taùnh cuûa Ba thöøa, ñeàu khoâng coù theå chuyeån bieán, vì chæ coù neân saùt-na. Hoûi: Thuaän quyeát traïch phaàn, nôi naøo phaùt khôûi vaäy? Ñaùp: Coõi Duïc coù theå phaùt khôûi, chöù khoâng phaûi laø coõi Saéc-Voâ saéc. ÔÛ trong coõi Duïc thì ngöôøi vaø trôøi coù theå phaùt khôûi, chöù khoâng phaûi laø ba neõo aùc, bôûi vì coù thieän caên toát ñeïp. Trong loaøi ngöôøi thì ba chaâu coù theå phaùt khôûi chöù khoâng phaûi laø Baéc-caâu-loâ. Trong loaøi ngöôøi tuy coù

theå phaùt khôûi, nhöng veà sau môùi phaùt khôûi chöù khoâng phaûi laø luùc ñaàu, nghóa laø tröôùc ñaây trong loaøi ngöôøi phaùt khôûi roài, sau lui suït sinh trong trôøi Duïc, nhôø vaøo naêng löïc luyeän taäp tröôùc ñaây maø tieáp tuïc coù theå phaùt khôûi. Hoûi: Taïi sao trong loaøi trôøi khoâng coù theå phaùt khôûi töø luùc ñaàu? Ñaùp: Bôûi vì nôi aáy khoâng coù nhöõng taùc yù thuø thaéng nhö chaùn ngaùn lìa xa... Hoûi: Trong neõo aùc coù nhöõng thuø thaéng nhö chaùn ngaùn lìa xa... taïi sao khoâng phaùt khôûi thieän caên naøy vaäy? Ñaùp: Bôûi vì trong neõo caù khoâng coù thaân nöông töïa thuø thaéng. Neáu coù nhöõng taùc yù thuø thaéng nhö chaùn ngaùn lìa xa... cuõng coù thaân nöông töïa thuø thaéng, thì coù theå baét ñaàu phaùt khôûi thieän caên loaïi naøy. Trong trôøi Duïc tuy coù thaân nöông töïa thuø thaéng, nhöng khoâng coù nhöõng taùc yù thuø thaéng nhö chaùn ngaùn lìa xa... Trong neõo aùc tuy coù nhöõng taùc yù thuø thaéng nhö chaùn ngaùn lìa xa... nhöng khoâng coù thaân nöông töïa thuø thaéng. Trong loaøi ngöôøi coù ñuû caû hai, cho neân coù theå phaùt khôûi töø ban ñaàu. Hoûi: Coõi Saéc-Voâ saéc, taïi sao khoâng phaùt khôûi thieän caên naøy vaäy? Ñaùp: Neáu nôi naøo coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh thì nôi aáy coù theå phaùt khôûi. Coõi Saéc-Voâ saéc ñaõ khoâng coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, cho neân khoâng coù theå phaùt khôûi. Hoûi: Döïa vaøo luaän maø sinh ra luaän, taïi sao coõi Saéc-Voâ saéc khoâng coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh vaäy? Ñaùp: Bôûi vì khoâng phaûi laø ruoäng ñaát-khoâng phaûi laø khí chaát, cho ñeán noùi roäng. Laïi nöõa, neáu nôi naøo coù theå phaùt khôûi Nhaãn trí thì nôi aáy coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Coõi Saéc-Voâ saéc tuy coù theå phaùt khôûi trí, nhöng khoâng phaùt khôûi Nhaãn, cho neân khoâng coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Laïi nöõa, neáu nôi naøo coù theå phaùt khôûi Phaùp trí vaø Loaïi trí, thì nôi aáy coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Coõi Saéc-Voâ saéc tuy phaùt khôûi Loaïi trí, nhöng khoâng phaùt khôûi Phaùp trí, cho neân khoâng coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Laïi nöõa, neáu nôi naøo coù thaân nöông töïa thuø thaéng vaø coù caûm thoï ñau khoå, thì nôi aáy coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Coõi Saéc-Voâ saéc tuy coù thaân nöông töïa thuø thaéng, nhöng khoâng coù caûm thoï ñau khoå, cho neân khoâng coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Hoûi:

Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp naøy, döïa vaøo thaân naøo maø phaùt khôûi? Ñaùp: Döïa vaøo thaân nam-thaân nöõ. Hoûi: Döïa vaøo thaân nöõ ñaït ñöôïc thaân nöõ maø phaùt khôûi Noaõn, hay laø cuõng ñaït ñöôïc thaân nam maø phaùt khôûi Noaõn?

Ñaùp: Ñaït ñöôïc, nhö ñaït ñöôïc Noaõn; ñaït ñöôïc Ñaûnh-Nhaãn cuõng nhö vaäy. Hoûi: Döïa vaøo thaân nam ñaït ñöôïc thaân nam maø phaùt khôûi Noaõn, laø cuõng ñaït ñöôïc thaân nöõ maø phaùt khôûi Noaõn chaêng? Ñaùp: Ñaït ñöôïc. Nhö ñaït ñöôïc Noaõn; ñaït ñöôïc Ñaûnh-Nhaãn cuõng nhö vaäy. Thaân nöõ ñoái vôùi thaân nöõ maø phaùt khôûi Noaõn, cuõng ñaït ñöôïc, cuõng thuoäc veà thaân, cuõng thaønh töïu-cuõng hieän taïi tröôùc maét; ñoái vôùi thaân nam maø phaùt khôûi Noaõn, ñat ñöôïc nhöng khoâng thuoäc veà thaân, thaønh töïu maø khoâng hieän taïi tröôùc maét. Nhö noùi veà Noaõn; noùi veà Ñaûnh- Nhaãn cuõng nhö vaäy. Thaân nam ñoái vôùi thaân nam maø phaùt khôûi Noaõn, cuõng ñaït ñöôïc-cuõng thuoäc veà thaân, cuõng thaønh töïu-cuõng hieän taïi tröôùc maét; ñoái vôùi thaân nöõ maø phaùt khôûi Noaõn, ñaït ñöôïc khoâng thuoäc veà thaân, thaønh töïu maø khoâng hieän taïi tröôùc maét. Nhö noùi veà Noaõn; noùi veà Ñaûnh- Nhaãn cuõng nhö vaäy. Thaân nöõ ñaõ phaùt khôûi Noaõn, laøm nhaân cho thaân nöõ ñaõ phaùt khôûi Noaõn, cuõng laøm nhaân cho thaân nam ñaõ phaùt khôûi Noaõn. Nhö noùi veà Noaõn; noùi veà Ñaûnh-Nhaãn cuõng nhö vaäy. Thaân nam ñaõ phaùt khôûi Noaõn, khoâng laøm nhaân cho thaân nöõ ñaõ phaùt khôûi Noaõn. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì thuø thaéng khoâng phaûi laø nhaân cuûa yeáu keùm, maø thaân nöõ thì yeáu keùm. Nhö noùi veà Noaõn; noùi veà Ñaûnh-Nhaãn cuõng nhö vaäy. Hoûi: Döïa vaøo thaân nam, phaùt khôûi thieän caên Thuaän quyeát traïch phaàn roài, laïi coù theå tieáp nhaän thaân nöõ hay khoâng? Ñaùp: Cuõng coù theå tieáp nhaän, chæ coù ba phaùp tröôùc chöù khoâng phaûi laø Theá ñeä nhaát phaùp. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì chæ coù neân saùt-na. Hoûi: Phaùt khôûi thieän caên Thuaän quyeát traïch phaàn roài, laïi coù theå tieáp nhaän Phieán-tró-baùn-traïch-ca (hoaøng moân), voâ hình vaø hai hình hay khoâng? Ñaùp: Cuõng coøn coù theå tieáp nhaän, chæ coù Noaõn-Ñaûnh chöù khoâng phaûi laø nhöõng phaùp khaùc. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì neáu ñaït ñöôïc Nhaãn roài, thì xa caùch neõo aùc, nhöõng thaân hình nhö Phieán-tró..., kia thaáp heøn, ñeàu laø neõo aùc trong loaøi ngöôøi; neáu ñaït ñöôïc nhöõng thieän caên thuø thaéng nhö Nhaãn... thì chaéc chaén khoâng coøn tieáp nhaän thaân hình cuûa chuûng loaïi aáy. Hoûi: Dò sinhd ñaït ñöôïc Nhaãn, ôû phaàn vò maïng chung, ñaõ rôøi boû Chuùng ñoàng phaàn thì cuõng rôøi boû Nhaãn hay khoâng? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai traùi? Neáu nhö rôøi boû thì phaûi rôi vaøo neõo aùc, taïi sao noùi neáu ñaït ñöôïc Nhaãn thì khoâng rôi vaøo neõo aùc? Vaû laïi, neáu rôøi boû thì taïi sao luùc dò sinh maïng chung lieàn rôøi boû, maø Thaùnh giaû thì khoâng nhö vaäy? Neáu nhö khoâng rôøi boû thì taïi sao trong phaàn Nghieäp uaån vaø Ñaïi chuûng uaån, ñeàu

khoâng noùi ñeán vaäy? Nhö noùi veà dò sinh truù trong thai taïng..., chæ thaønh töïu thaân maø khoâng thaønh töïu nghieäp cuûa thaân laø theá naøo? Ñaùp: ÔÛ ñaây neân noùi laø rôøi boû. Coù ngöôøi noùi laø khoâng rôøi boû. Coù ngöôøi noùi laø khoâng nhaát ñònh, hoaëc laø rôøi boû-hoaëc khoâng rôøi boû. Töøng ñieàu neân trong naøy, giaûi thích roäng veà nguyeân côù, nhö trong phaåm haïi sinh thuoäc chöông Nghieäp uaån sau naøy noùi roõ. Noùi nhö vaäy thì dò sinh maïng chung chaéc chaén rôøi boû ñoái vôùi Nhaãn, bôûi vì thieän caên yeáu keùm. Dò sinh döïa vaøo ñòa naøy, phaùt khôûi thieän caên loaïi naøy, neáu coù maïng chung roài sinh trôû laïi ñòa naøy, bôûi vì rôøi boû Ñoàng phaàn, thì haõy coøn quyeát ñònh rôøi boû, huoáng hoà thieän caên naøy laø phaùp cuûa coõi Saéc, traûi qua ñôøi soáng cuûa coõi Duïc maø seõ khoâng rôøi boû hay sao? Hoûi: Gia haïnh tu phaùp Noaõn thì töôùng aáy theá naøo? Ñaùp: Laáy ñieàu quan troïng maø noùi thì ba Tueä laø töôùng, nghóa laø do Vaên maø thaønh tueä, do Tö maø thaønh tueä, do Tu maø thaønh tueä. Hoûi: Theá naøo laø do tu taäp veà Vaên maø thaønh tueä? Ñaùp: Haønh giaû tu quaùn, hoaëc gaëp ñöôïc baäc thaày saùng suoát, noùi vaén taét cho haønh giaû veà ñieån quan trong cuûa caùc phaùp, chæ coù möôøi taùm Giôùi-möôøi hai Xöù-naêm Uaån; hoaëc töï mình ñoïc tuïng caùc taïng Toá-ñaùt- laõm, taïng Tyø-naïi-da, taïng A-tyø-ñaït-ma, khieán cho thuaàn thuïc toát ñeïp roài daáy leân suy nghó nhö vaäy: Vaên nghóa trong ba Taïng thaät laø roäng lôùn, neáu luoân luoân ghi nhôù giöõ gìn thì khieán cho taâm chaùn ngaùn meät moûi, ñieàu quan troïng ñaõ noùi trong ba Taïng, chæ coù möôøi taùm Giôùi-möôøi hai Xöù vaø naêm uaån. Daáy leân suy nghó naøy roài, tröôùc heát quaùn saùt möôøi taùm Giôùi. Luùc quaùn saùt veà Giôùi thieát laäp laøm ba phaàn, ñoù laø Danh-Töï töôùng vaø Coïng töôùng. Danh thì coù nghóa ñaây goïi laø Nhaõn giôùi, cho ñeán ñaây goïi laø YÙ thöùc giôùi. Töï töôùng thì coù nghóa ñaây laø töï töôùnt cuûa Nhaõn giôùi, cho ñeán ñaây laø töï töôùng cuûa YÙ thöùc giôùi. Coïng töôùng thì coù nghóa laø möôøi saùu haønh töôùng. Ñaõ quaùn saùt möôøi taùm Giôùi vaø möôøi saùu loaïi Coïng töôùng, luùc aáy duyeân vaøo Giôùi naøy maø tu trí vaø tu Chæ. Ñoái vôùi möôøi taùm Giôùi ñaõ tu trí keát thuùc roài, laïi sinh ra chaùn ngaùn meät moûi daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Möôøi taùm Giôùi naøy chính laø möôøi hai xöù, cho neân caàn phaûi löôïc boû maø tieán vaøo möôøi hai xöù, nghóa laø möôøi saéc Giôùi chính laø möôøi saéc Xöù, baûy taâm Giôùi chính laø ly xöù, phaùp Giôùi chính laø phaùp Xöù. Luùc aáy quaùn saùt möôøi hai Xöù naøy, thieát laäp laøm ba phaàn, ñoù laø Danh-Töï töôùng vaø Coïng töôùng. Danh thì coù nghóa ñaây goïi laø Nhaân xöù, cho ñeán ñaây goïi laø Phaùp xöù. Coïng töôùng thì coù nghóa laø möôøi saùu haønh töôùng. Ñaõ quaùn saùt möôøi hai xöù ñaõ tu trí keát thuùc roài, laïi sinh ra chaùn ngaùn meät moûi daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Möôøi hai Xöù naøy, tröø ra Voâ vi thì chính

laø naêm uaån, cho neân caàn phaûi löôïc boû maø tieán vaøo naêm Uaån, nghóa laø möôøi saéc Xöù vaø phaùp Xöù thuoäc veà saéc töùc laø Saéc uaån, yù Xöù töùc laø Thöùc uaån, trong phaùp Xöù thì caûm thoï töùc laø Thoï uaån, töôûng nghæ töùc laø Töôûng uaån, coøn laïi taâm sôû phaùp-baát töông öng haønh chính laø Haønh uaån.

Luùc aáy quaùn saùt veà naêm Uaån naøy, thieát laäp laøm ba phaàn, ñoù laø Danh-Töï töôùng vaø Coïng töôùng. Danh thì coù nghóa ñaây goïi laø Saéc uaån. Cho ñeán ñaây goïi laø Thöùc uaån. Töï töôùng thì coù nghóa ñaây laø töï töôùng cuûa Saéc uaån, cho ñeán ñaây laø töï töôùng cuûa Thöùc uaån. Coïng töôùng thì coù nghóa laø möôøi hai haønh töôùng. Ñaõ quaùn saùt-naêm uaån vaø möôøi hai loaïi coäng töôùng, luùc aáy duyeân vaøo Uaån naøy maø tu trí vaø tu Chæ. Ñoái vôùi naêm Uaån ñaõ tu trí keát thuùc roài, laïi sinh ra chaùn ngaùn meät moûi daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Naêm uaån naøy cuøng vôùi Voâ vi, chính laø boán Nieäm truù, cho neân caàn phaûi löôïc boû maø tieán vaøo boán Nieäm truù, nghóa laø Saéc uaån töùc laø Thaân nieäm truù, Thoï uaån töùc laø Thoï nieäm truù, Thöùc uaån töùc laø Taâm nieäm truù, Töôûng uaån-Haønh uaån cuøng vôùi Voâ vi chính laø Phaùp nieäm truù. Luùc aáy quaùn saùt veà boán Nieäm truù naøy, thieát laäp laøm ba phaàn, ñoù laø Danh-Töï töôùng vaø Coïng töôùng. Danh thì coù nghóa ñaây goïi laø Thaân nieäm truù, cho ñeán ñaây goïi laø Phaùp nieäm truù. Töï töôùng thì coù nghóa ñaây laø töï töôùng cuûa Thaân nieäm truù, cho ñeán ñaây laø töï töôùng cuûa Phaùp nieäm truù. Coïng töôùng thì coù nghóa laø möôøi saùu haønh töôùng. Ñaõ quaùn saùt boán Nieäm truù naøy maø tu trí vaø tu Chæ. Ñoái vôùi boán Nieäm truù ñaõ tu trí keát thuùc roài, laïi sinh ra chaùn ngaùn meät moûi daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Boán Nieäm truù naøy, tröø ra Hö khoâng phi traïch dieät, thì chính laø boán Thaùnh ñeá, cho neân caàn phaûi löôïc boû maø tieán vaøo boán Thaùnh ñeá, nghóa laø phaàn quaû cuûa phaùp höõu laäu töùc laø Khoå ñeá, phaàn nhaân töùc laø Taäp ñeá, traïch dieät töùc laø Dieät ñeá, ñoái trò töùc laø Ñaïo ñeá. Luùc aáy quaùn saùt veà boán Thaùnh ñeá naøy, thieát laäp laøm ba phaàn, ñoù laø Danh-Töï töôùng vaø Coïng töôùng. Danh thì coù nghóa ñaây goïi laø Khoå ñeá, cho ñeán ñaây goïi laø Ñaïo ñeá. Töï töôùng thì coù nghóa ñaây laø töï töôùng cuûa Khoå ñeá. Cho ñeán ñaây laø töï töôùng cuûa Ñaïo ñeá. Coïng töôùng thì coù nghóa laø boán haønh töôùng ñaõ quaùn saùt veà boán loaïi coïng töôùng cuûa Khoå ñeá: 1. Khoå. 2. Voâ thöôøng. 3. Khoâng. 4. Voâ ngaõ. Boán haønh töôùng ñaõ quaùn saùt veà boán loaïi Coïng töôùng cuûa Taäp ñeá: 1. Nhaân. 2. Taäp. 3. Sinh.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 7 121

4. Duyeân. Boán haønh töôùng ñaõ quaùn saùt veà boán loaïi Coïng töôùng cuûa Dieät ñeá: 1. Dieät. 2. Tónh. 3. Dieäu. 4. Ly. Boán haønh töôùng ñaõ quaùn saùt veà boán loaïi coïng töôùng cuûa Ñaïo ñeá: 1. Ñaïo. 2. Nhö. 3. Haønh. 4. Xuaát. Luùc aáy duyeân vaøo Ñeá naøy maø tu trí vaø tu Chæ. Vaøo luùc ñoái vôùi boán Thaùnh ñeá tu trí keát thuùc, nhö trong kieán ñaïo daàn daàn quaùn veà Ñeá, nghóa laø tröôùc tieán quaùn taùch bieät veà Khoå cuûa coõi Duïc, sau keát hôïp quaùn veà Khoå cuûa coõi Saéc-Voâ saéc; tröôùc tieân quaùn taùch bieät veà Taäp cuûa coõi Duïc, sau keát hôïp quaùn veà Taäp cuûa coõi Saéc-Voâ saéc; tröôùc tieân quaùn taùch bieät veà Dieät cuûa coõi Duïc, sau keát hôïp quaùn veà Dieät cuûa coõi Saéc-Voâ saéc; tröôùc tieân quaùn taùch bieät veà Ñaïo cuûa coõi Duïc, sau ñoù keát hôïp quaùn veà Ñaïo cuûa coõi Saéc-Voâ saéc. Luùc quaùn saùt veà boán Thaùnh ñeá nhö vaäy, gioáng nhö nhìn caùc caûnh saéc hình töôïng qua neân taám luïa, ñeán luùc naøy do tu taäp veà Vaên maø thaønh tueä

môùi ñöôïc troøn veïn. Döïa vaøo ñaây phaùt sinh do Tö maø thaønh tueä, tu ñaõ troïn veïn roài, laïi tieáp tuïc phaùt sinh do Tu maø thaønh tueä, thì goïi laø Noaõn. Noaõn tieáp theo phaùt sinh Ñaûnh, Ñaûnh tieáp theo phaùt sinh Nhaãn, Nhaãn tieáp theo phaùt sinh Theá ñeä nhaát phaùp, Theá ñeä nhaát phaùp tieáp theo phaùt sinh kieán ñaïo, Kieán ñaïo tieáp theo phaùt sinh Tu ñaïo, Tu ñaïo tieáp theo phaùt sinh Voâ laäu ñaïo. Nhö vaäy theo thöù töï maø thieän caên ñöôïc ñaày ñuû. Thieän caên coù ba loaïi: 1. Phaàn thuaän vôùi phöôùc. 2. Phaàn thuaän vôùi giaûi thoaùt. 3. Phaàn thuaän vôùi quyeát traïch. Thieän caên cuûa phaàn thuaän vôùi phöôùc, nghóa laø gieo chuûng töû sinh vaøo loaøi ngöôøi-sinh vaøo loaøi trôøi. Chuûng töû sinh vaøo loaøi ngöôøi, nghóa laø chuûng töû naøy coù naêng löïc sinh trong loaøi ngöôøi vôùi doøng hoï cao quyù voâ cuøng, taøi saûn chaâu baùu doài daøo-quyeán thuoäc toát ñeïp ñaày ñuû, dung nhan töôùng maïo ñoan nghieâm-thaân theå mòn maøng meàm maïi, thaäm chí coù kieáp laøm Chuyeån luaân Thaùnh vöông. Chuûng töû sinh vaøo loaøi trôøi,

nghóa laø chuûng töû naøy coù naêng löïc sinh trong coõi trôøi Duïc-Saéc vaø Voâ saéc, thoï nhaän quaû baùo thuø thaéng tuyeät vôùi, hoaëc laøm Ñeá thích-Ma vöông vaø Phaïm vöông, coù uy theá to lôùn thoáng laõnh nhieàu nôi Thieän caên cuûa phaàn thuaän vôùi giaûi thoaùt, nghóa laø gieo chuûng töû quyeát ñònh giaûi thoaùt, nhôø vaøo ñaây quyeát ñònh ñaït ñöôïc caûnh giôùi Nieát-baøn tòch dieät. Thieän caên cuûa phaàn thuaän vôùi quyeát traïch, nghóa laø Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn vaø Theá ñeä nhaát phaùp. Trong naøy caàn phaûi phaân bieät roäng veà thieän caên cuûa phaàn thuaän vôùi giaûi thoaùt. Hoûi: Thieän caên naøy laáy gì laøm töï taùnh? Ñaùp: Laáy nghieäp thaân-ngöõ-yù laøm töï taùnh, nhöng maø nghieäp yù laø taêng thöôïng. Hoûi: hieän caên naøy laø thuoäc veà phaïm vi cuûa yù, hay laø naêm thöùc cuûa thaân? Ñaùp: Thuoäc veà phaïm vi cuûa yù, chöù khoâng phaûi laø naêm thöùc cuûa thaân. Hoûi: Thieän caên naøy laø gia haïnh ñaït ñöôïc, laø ly nhieãm ñaït ñöôïc, hay laø sinh ñaït ñöôïc? Ñaùp: Chæ coù gia haïnh ñaït ñöôïc. Coù ngöôøi noùi: Cuõng laø sinh ñaït ñöôïc. Lôøi bình: caùch noùi tröôùc laø hay nhaát, bôûi vì gia haïnh maø phaùt khôûi. Hoûi: Thiaän caên laø do Vaên maø thaønh, laø do Tö maø thaønh, hay laø do Tu maø thaønh? Ñaùp: Do Vaên-Tö maø thaønh chöù khoâng phaûi laø do Tu maø thaønh. Coù ngöôøi noùi cuõng laø do Tu maø thaønh. Lôøi bình: Caùch noùi tröôùc laø hay nhaát, bôûi vì chæ heä thuoäc coõi Duïc. Hoûi: Thieän caên naøy phaùt khôûi ôû nôi naøo? Ñaùp: Phaùt khôûi töø coõi Duïc chöù khoâng phaûi laø coõi Saéc-Voâ saéc. Trong coõi Duïc thì phaùt khôûi ôû loaøi ngöôøi chöù khoâng phaûi laø loaøi khaùc. Trong loaøi ngöôøi thì phaùt khôûi ôû ba chaâu chöù khoâng phaûi laø Baéc-caâu- loâ. Hoûi: Thieän caên naøy gieo troàng vaøo luùc naøo? Ñaùp: Luùc Ñöùc Phaät xuaát theá, caàn phaûi coù Phaät phaùp môùi coù theå gieo troàng. Coù Sö khaùc noùi: Tuy khoâng coù Phaät phaùp, nhöng neáu gaëp baäc Ñoäc giaùc, thì cuõng coù theå gieo troàng thieän caên naøy. Hoûi: Thieän caên naøy döïa vaøo thaân naøo phaùt khôûi? Ñaùp: Cuõng döïa vaøo thaân nam, cuõng döïa vaøo thaân nöõ.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 7 123

Hoûi: laøm nhaân cuûa vieäc gì maø gieo troàng thieän caên naøy? Ñaùp: Hoaëc laø nhaân cuûa boá thí, hoaëc laø nhaân cuûa trì giôùi, hoaëc laø nhaân cuûa nghe phaùp, nhöng maø khoâng quyeát ñònh. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì yù thích khaùc nhau, nghóa laø hoaëc coù ngöôøi nhôø vaøo boá thí neân böûa aên, hoaëc thaäm chí neân chieác taêm xæa raêng saïch seõ, thì coù theå gieo troàng chuûng töû giaûi thoaùt; nhö Chieán-ñaït-la..., hoï tuøy theo nhöõng vaät boá thí ñeàu phaùt ra lôøi noùi naøy: Nguyeän cho toâi nhôø vaøo ñaây chaéc chaén ñöôïc giaûi thoaùt. Hoaëc coù ngöôøi tuy toå chöùc Ñaïi hoäi Voâ giaù (chaån teá coâ hoàn) maø khoâng theå gieo troàng chuûng töû giaûi thoaùt; nhö Voâ baïo aùc ..., hoï tuøy theo nhöõng söï boá thí ñeàu mong caàu giaøu sang danh tieáng cuûa theá gian, chöù khoâng mong caàu giaûi thoaùt. Hoaëc coù ngöôøi thoï trì taùm phaàn trai giôùi neân ngaøy neân ñeâm, thì coù theå gieo troàng chuûng töû giaûi thoaùt. Hoaëc coù ngöôøi thoï trì giôùi bieät giaûi thoaùt suoát ñôøi, maø khoâng coù theå gieo troàng chuûng töû giaûi thoaùt. Hoaëc coù ngöôøi ñoïc tuïng boán caâu keä (giaø ñaø), thì coù theå gieo troàng chuûng töû giaûi thoaùt. Hoaëc coù ngöôøi thoâng thaïo taát caû vaên nghóa trong ba Taïng, nhöng khoâng coù theå gieo troàng chuûng töû giaûi thoaùt. Hoûi: Ai quyeát ñònh coù theå gieo troàng thieän caên cuûa phaàn thuaän vôùi giaûi thoaùt naøy? Ñaùp: Neáu ngöôøi coù yù thích taêng thöôïng, vui möøng caàu mong Nieát- baøn, chaùn ngaùn rôøi boû sinh töû, heã phaùt khôûi neân phaàn nhoû thieän taâm boá thí-trì giôùi vaø nghe phaùp, thì quyeát ñònh gieo troàng thieän caên naøy. Neáu ngöôøi khoâng coù yù thích taêng thöôïng, khoâng vui möøng caàu mong Nieát- baøn, khoâng chaùn ngaùn rôøi boû sinh töû, thì tuy phaùt khôûi nhieàu phaàn thieän haïnh boá thí-trì giôùi-nghe phaùp, maø cuõng khoâng coù theå gieo troàng thieän caên naøy. Hoûi: Neáu coù ngöôøi gieo troàng thieän caên naøy roài, vì traûi qua thôøi gian daøi thì nhö vaäy coù theå ñöôïc giaûi thoaùt chaêng? Ñaùp: Neáu heát söùc nhanh choùng thì coù leõ laø traûi qua ba ñôøi kieáp, nghóa laø trong ñôøi kieáp thöù nhaát gieo troàng chuûng töû naøy, trong ñôøi kieáp thöù hai laøm cho noù thaønh thuïc, trong ñôøi kieáp thöù ba thì coù theå giaûi thoaùt. Coøn laïi thì khoâng nhaát ñònh, nghóa laø hoaëc coù ngöôøi gieo troàng thieän caên cuûa phaàn thuaän vôùi giaûi thoaùt roài, hoaëc traûi qua neân kieáp, hoaëc traûi qua traêm kieáp, hoaëc traûi qua ngaøn kieáp löu chuyeån trong sinh töû, maø khoâng coù theå phaùt khôûi Thuaän quyeát traïch phaàn. Hoaëc laïi coù ngöôøi phaùt khôûi thieän caên Thuaän quyeát traïch phaàn roài, hoaëc traûi qua neân ñôøi, hoaëc traûi qua ngaøn ñôøi löu chuyeån trong sinh töû, maø khoâng coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Phaàn thuaän vôùi giaûi thoaùt cuõng coù saùu loaïi, ñoù laø chuûng taùnh lui suït phaùp, cho ñeán chuûng taùnh baát ñoäng ñoái vôùi phaùp.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 7 124

Chuyeån bieán phaàn thuaän vôùi chuûng taùnh tö duy phaùp, cho ñeán chuyeån bieán phaàn thuaän vôùi giaûi thoaùt cuûa chuûng taùnh coù theå hieåu roõ phaùp, phaùt khôûi phaàn thuaän vôùi giaûi thoaùt cuûa chuûng taùnh baát ñoäng vôùi

phaùp. Chuyeån bieán phaàn thuaän vôùi giaûi thoaùt cuûa chuûng taùnh Thanh vaên, phaùt khôûi phaàn thuaän vôùi giaûi thoaùt cuûa chuûng taùnh Ñoäc giaùc vaø chuûng taùnh Phaät; Chuyeån bieán phaàn thuaän vôùi giaûi thoaùt cuûa chuûng taùnh Ñoäc giaùc, phaùt khôûi phaàn thuaän vôùi giaûi thoaùt cuûa chuûng taùnh Thanh vaên vaø chuûng taùnh Phaät. Neáu phaùt khôûi phaàn thuaän vôùi giaûi thoaùt cuûa chuûn taùnh Phaät roài, thì khoâng theå chuyeån bieán nöõa bôûi vì heát söùc maïnh meõ saéc beùn. Hoûi: Trong gia haïnh cuûa Noaõn coù quaùn veà sinh dieät, gia haïnh cuûa quaùn sinh dieät naøy theá naøo? Ñaùp: Caùc Sö Du-giaø saép quaùn veà sinh dieät, tröôùc tieân choïn laáy töôùng höng suy noäi ngoaïi roài, ngay töø truù xöù cuûa mình, ñieàu hoøa thaân taâm thích hôïp, quaùn saùt veà thaân trong neân thôøi kyø tröôùc sinh-sau dieät, tieáp theo quaùn saùt veà phaàn vò, tieáp theo laø naêm-tieáp theo laø muøa-tieáp laø thaùng, tieáp laø nöûa thaùng-tieáp laø neân ngaøy ñeâm, tieáp laø Maâu-hoâ-laät-ña, tieáp laø Laïp phöôïc, tieáp laø ñaùt-saùt-na, tieáp theo laïi giaûm daàn, cho ñeán ñoái vôùi taát caû phaùp höõu vi, quaùn veà hai saùt-na sinh-hai saùt-na dieät, ñeán ñaây goïi laø gia haïnh thaønh töïu ñaày ñuû. Tieáp theo laïi ñoái vôùi phaùp höïu vi, quaùn veà neân saùt-na sinh-neân saùt-na dieät, ñaây thì goïi laø thaønh töïu phaùp quaùn veà sinh dieät. Hoûi: Quaùn veà sinh dieät naøy, luùc quaùn saùt sinh dieät laø neân taâm quaùn, hay laø hai taâm quaùn? Neáu nhö neân taâm quaùn, thì laøm thaønh neân caùch hieåu, hay laøm thaønh hai caùch hieåu? Neáu laøm thaønh neân caùch hieåu, thì nhö quaùn veà sinh laø sinh, cuõng caàn phaûi quaùn veà dieät laø sinh, quaùn veà sinh laø sinh thì coù theå goïi laø chaùnh quaùn, quaùn veà dieät laø sinh thì phaûi laø taø quaùn; neáu nhö quaùn veà dieät laø dieät thì cuõng phaûi quaùn veà sinh laø dieät, quaùn veà dieät laø dieät thì coù theå goïi laø chaùnh quaùn, quaùn veà sinh laø dieät thì phaûi laø taø quaùn. Laøm theá naøo cuøng neân caùch hieåu maø cuõng laø chaùnh-cuõng laø taø? Neáu laøm thaønh hai caùch hieåu, thì caàn phaûi coù hai Theå, neân taâm maø coù hai Theå, thì ñieàu naøy laø voâ lyù. Neáu hai taâm quaùn, thì neân taâm quaùn veà sinh, neân taâm quaùn veà dieät, thuaän theo seõ khoâng coù quaùn veà sinh dieät, taïi sao goïi laø quaùn sinh dieät vaäy? Ñaùp: hai saùt-na tröôùc sau, neân taâm quaùn veà sinh, neân taâm quaùn veà dieät, döïa vaøo söï noái tieáp nhau maø noùi laø quaùn sinh dieät, vì khoâng döïa vaøo saùt-na, cho neân khoâng coù gì sai traùi. Coù ngöôøi noùi: Neân taâm cuøng quaùn veà sinh dieät, nhöng maø khoâng coù sai laàm ñaõ noùi nhö tröôùc, bôûi vì

luùc thaáy sinh maø so saùnh bieát laø coù dieät, bôûi vì phaùp coù sinh thì nhaát ñònh phaûi coù dieät; neáu luùc thaáy dieät maø so saùnh bieát laø coù sinh, bôûi vì phaùp coù dieät thì nhaát ñònh phaûi coù sinh. Lôøi bình: caùch noùi aáy phi lyù, laøm sao neân taâm maø coù theå coù hai caùch hieåu, bôûi vì Theå cuûa hieän löôïng vaø tæ löôïng khoâng gioáng nhau, caùch noùi laø hôïp lyù. Hoûi: Quaùn veà sinh dieät naøy, laø taùc yù thuoäc veà thaéng giaûi, hay laø taùc yù thuoäc veà chaân thaät? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi taùc yù thuoäc veà chaân thaät. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì caùc haønh thaät söï khoâng coù ñeán-ñi, thaáy coù ñeán-ñi sao noùi laø chaân thaät? Ñaùp: Quaùn naøy chöa thaønh töïu thì thaáy coù ñeán-ñi, luùc thaønh töï thì chæ

thaáy sinh dieät, chöù khoâng thaáy coù töôùng ñeán-ñi; nhö vui thuù nhaûy muùa neân mình, chaïm thì thaáy coù qua laïi, nhanh thì khoâng thaáy gì nöõa. Duï veà voøng löûa quay troøn, duï veà voøng quay cuûa thôï goám, neân bieát cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi laø taùc yù thuoäc veà thaéng giaûi. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì trong keä ñaõ noùi, neân hieåu nhö theá naøo? Nhö noùi: Neáu coù thaáy bieát thì coù theå heát laäu, neáu khoâng thaáy bieát thì laøm sao heát laäu. Neáu coù theå quaùn veà Uaån laø sinh dieät, vaäy thì yù giaûi thoaùt heát saïch phieàn naõo. Khoâng phaûi laø taùc yù thuoäc veà thaéng giaûi coù theå ñoaïn tröø phieàn naõo chaêng? Ñaùp: Döïa vaøo nhaân truyeàn daãn maø noùi, nhö caùch thöùc con chaùu, nghóa laø taùc yù thuoäc veà thaéng giaûi daãn daét phaùt sinh taùc yù thuoäc veà chaân thaät, döïa vaøo taùc yù thuoäc veà chaân thaät maø ñoaïn tröø caùc phieàn naõo, cho neân khoâng traùi ngöôïc nhau.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.